

Afstemning

Der blev afstemt om lovforslaget den 20. marts 2002.

Formanden:

Der blev afstemt om lovforslaget den 20. marts 2002.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der blev afstemt om lovforslaget den 20. marts 2002.

Der blev afstemt om lovforslaget den 20. marts 2002.

Der blev afstemt om lovforslaget den 20. marts 2002.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 160: Forslag til lov om ændring af indfødsretsloven. (Ændring af reglerne om nordiske statsborgeres erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring og begrænsning af retsvirkningerne efter indfødsretsloven af en persons flere samtidigt bestående ægteskaber).

Af integrationsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 13/3 2002).

Der blev afstemt om lovforslaget den 20. marts 2002.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Der blev afstemt om lovforslaget den 20. marts 2002.

Der blev afstemt om lovforslaget den 20. marts 2002.

Forhandling

Der blev afstemt om lovforslaget den 20. marts 2002.

Inge Dahl-Sørensen (V):

En lille sag, men dog alligevel af stor betydning. Formålet med lovforslaget er at neutralisere virkningerne i den danske indfødsretslvgivning på grund af en ny svensk statsborgerretslovgivning, som accepterer dobbelt statsborgerskab. I Danmark er vi, så vidt det er muligt, imod dobbelt statsborgerskab.

Det foreslås, at der i indfødsretsloven indføres et krav om, at personer, som erhverver dansk statsborgerskab ved erklæring efter de særlige regler for nordiske statsborgere, skal kunne godtgøre, at de derved mister deres hidtidige statsborgerskab.

Der er kommet nye nordiske aftaler på statsborgerretsområdet, og ved vedtagelsen af dette lovforslag giver Folketinget sit samtykke til, at Danmark godkender aftalen. Det foreslås samtidig, at et ægteskab, der er indgået af en person, der i forvejen er gift – det lyder lidt grotesk – ikke tillægges retsvirkninger efter indfødsretsloven, så længe begge ægteskaber består.

Det er som sagt grotesk og måske nok også stødende, at dansk indfødsret efter den gælden-

de indfødsretslov kan erhverves automatisk på grundlag af en persons flere samtidigt bestående ægteskaber.

Så Venstre støtter lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Kun et enkelt spørgsmål til opklaring. Fru Inge Dahl-Sørensen sagde, at vi var imod dobbelt statsborgerskab. Spørgsmålet går simpelt hen bare ud på: Hvorfor er vi imod dobbelt statsborgerskab? Eller rettere sagt: Hvorfor er Venstre imod dobbelt statsborgerskab? Hvad er den indholdsmæssige overvejelse?

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Jamen det er en gammel regel, vi vel i og for sig har haft gennem århundreder, at vi synes, at det at være dansk statsborger er at være dansk statsborger og så ikke have pas til samtlige andre lande. Hvor går grænsen for, hvor man skal være statsborger?

Jeg taler jo på Venstres vegne. Men vi ønsker, at et statsborgerskab er til ét land og ikke til flere, og der hører vi til, og sådan er det. Jeg har ikke noget mere grundlæggende, jeg kan sige om den sag.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg er fuldstændig klar over, at det har været en tradition i Danmark, og jeg er også fuldstændig klar over, at Danmark har underskrevet konventioner, som handler om at begrænse dobbelte statsborgerskaber. Men jeg kan også konstatere, at en lang række lande, som vi normalt sammenligner os med, har dobbelt statsborgerskabspraksis. Der er jo lande, hvori det ikke er muligt at komme af med sit statsborgerskab, og hvor der derfor er dobbelt statsborgerskab, hvis man også får det i et andet land.

Kl. 10.10

Vi kan konstatere, at med den udvikling, der er i Skandinavien, som jo er tæt sammenlignelige lande, går tendensen altså i retning af dobbelt statsborgerskab. Derfor tror jeg, det er nødvendigt, at vi har en diskussion, der går ud over det med: Det plejer vi at gøre. Men vi må have en diskussion om det indholdsmæssige, og vi må spørge: Hvad mener vi om det? Og hvis ikke Venstre vil give et bud på det nu, vil jeg opfordre til, at Venstre, næste gang vi diskuterer det her f.eks. i forbindelse med andenbehandlingen,

kommer med en melding om, hvad grunden er til, at man går imod dobbelt statsborgerskab, når man nu i sammenlignelige lande i stadig større omfang går ind for det.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er jo det, vi behandler i dag, hvor vi netop i Danmark bevidst skiller os fra Sverige, for Sverige har indført dobbelt statsborgerskab i 2001, og det siger vi nej til. Det gør vi, vil jeg sige til hr. Søren Søndergaard, af den helt elementære grund, at man kun har én nationalitet, og derfor kan man naturligvis og skal man naturligvis også kun have ét statsborgerskab

Det er så indlysende. Det er det, der ligger i selve begrebet statsborgerskab eller indfødsret. Man kan ikke udparcellere sig selv på flere personer. Man er én, og derfor kan og skal man kun have et statsborgerskab. Det kommer jeg tilbage til.

Må jeg lige sige til den højtærede formand, at jeg jo er meget ked af reprimanden. Jeg har set i mit manuskript, og jeg sagde, at eftertiden ville forbande os. Jeg mener ikke, at jeg udsiger en forbandelse.

Formanden:

Jeg hørte ikke noget spørgsmål til fru Inge Dahl-Sørensen i hr. Søren Krarups indlæg.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Til gengæld har jeg et spørgsmål til hr. Søren Søndergaard, for jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad man skulle bruge flere statsborgerskaber til.

Jeg er jo fuldstændig enig med hr. Søren Krarup i, at et statsborgerskab er et statsborgerskab i et land, og hvad skal man så bruge flere til? Og hvis nu hr. Søren Søndergaard vil op og sige, at der er altså nogle lande, som det er helt umuligt at komme ud af statsborgerretsmæssigt, vil jeg oplyse, at vi jo også der giver dispensationer, for vi er godt klar over, at der er visse problemer visse steder i verden.

Men jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad man skulle bruge de mange statsborgerskaber til.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Først vil jeg sige, at jeg synes, at hr. Krarups betragtninger havde for meget karakter af besvær-

gelses og meget lidt argument. Der var ikke rigtig nogle argumenter. Det var noget med: Man kan ikke, og det er da klart, at man ikke skal, osv.

Men hvad er argumentet?

Det, vi kan konstatere, er, at f.eks. partiet Venstre og en række andre partier herinde i en lang periode har kæmpet for dobbelt statsborgerskab. De har nemlig kæmpet for et europæisk statsborgerskab kombineret med et dansk statsborgerskab, hvor man skulle have nogle rettigheder knyttet til det at være europæer, ligesom man skulle have nogle rettigheder knyttet til det at være dansker.

Det, som denne her diskussion vel bare afspejler, er en udvikling, hvor folk i stadig større omfang rejser på tværs af grænserne, bor en periode i et land, bor en periode i et andet land, og hvor statsborgerskabet er en praktisk anledning til – så længe vi ikke har fået et verdensborgerskab – at give folk mulighed for i de f.eks. 10 år, de bor i et land, også at have demokratisk indflydelse i det land, for det er jo knyttet sammen.

Formanden:

Hr. Søren Krarup har ønsket en kort bemærkning til fru Inge Dahl-Sørensen.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er en kort bemærkning til fru Inge Dahl-Sørensen, for jeg vil lige spørge eller måske bemærke til fru Inge Dahl-Sørensen, om hun ikke er enig med mig i, at noget at det fornemme ved hendes svar for så vidt er, at hun har svært ved at svare.

For det forholder sig jo til det helt elementære: Hvad er det at være mig? Hvad er det at være et menneske? Hvad er det at høre hjemme i et folk og dermed have en indfødsret? Det er så elementært, at det ikke er til at svare på, og derfor er hr. Søren Søndergaards efterlysning af argumenter simpelt hen nonsens. Der er visse ting, man ikke kan argumentere for. At man trækker vejret, det argumenterer man ikke for. Det gør man.

KL 10.15

Præcis det samme er tilfældet med det nationale, det, der ligger i indfødsret. Det er simpelt hen et eksistensvilkår, og det er ikke et spørgsmål om argumenter. Det er en karakteristisk glidning mellem argumentation og besværgelse, sådan som hr. Søren Søndergaard også var inde på det.

Jeg vil blot spørge fru Inge Dahl-Sørensen: Er hun ikke ganske enig med mig?

Formanden:

Jeg vil forsøge at bevare mit gode humør, så jeg lader den passere.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Jamen jeg er så fuldstændig enig med hr. Søren Krarup, og mere er der ikke at sige.

Formanden:

Hr. Søren Søndergaard har haft tre korte bemærkninger, og vi går videre i rækken af talere. Hvem ønsker ordet som ordfører? Det gør hr. Bjarne Laustsen. Det står på tavlen allerede. Der kan man se: Formanden er sat uden for indflydelse.

Bjarne Laustsen (S):

Socialdemokratiet kan støtte, at vi med denne lov godkender denne her nordiske aftale. I Socialdemokratiet er vi enige med regeringen i, at Danmark opretholder princippet om at begrænse det dobbelte statsborgerskab.

Vi er også opmærksomme på de fornyede diskussioner om dobbelt statsborgerskab, som jo har ført til en ny europarådskonvention, som går fra en principiel afstandtagen til dobbelt statsborgerskab til en accept af, at her har landene forskellige holdninger.

Hr. Søren Søndergaard var inde på det spørgsmål her, og Socialdemokratiets svar på det er, at vi vil følge de her diskussioner med interesse. Men statsborgerskab er jo ikke et medlemskab af en tilfældig forening, hvorfor vi for nuværende ikke ser nogen grund til at ændre Danmarks hidtidige holdning til dette spørgsmål.

Angående ægteskaber går Socialdemokratiet stadig væk ind for monogami, og denne retsopfattelse finder vi i Socialdemokratiet hensigtsmæssigt slår igennem i den myndighedsudøvelse, som også er på dette område. Så som helhed kan vi støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det, jeg ikke forstår, er, at Socialdemokratiet ikke forholder sig til den udvikling, der rent faktisk foregår i verden, som bl.a. betyder, at danske statsborgere tager til et andet land og f.eks. arbejder i 15 år og kommer tilbage til Danmark.

Hvis man bevarer den snævre definition på statsborgerskabet, betyder det, at i de 15 år, den person bor i et andet land, har vedkommende ikke nogen rettigheder, medmindre vedkommende skifter statsborgerskab til det land og så, når der er gået 15 år og vedkommende tager tilbage til Danmark, skifter statsborgerskabet tilbage til dansk.

Jeg troede, Socialdemokratiet havde en opfattelse af, at rettigheder skulle følge pligter, og at pligter skulle følge rettigheder. Det har vi, og derfor mener vi, at man i en stadig mere international verden, hvor man rejser rundt og arbejder forskellige steder, selvfølgelig også skal have demokratisk indflydelse dér, hvor man bor, og det forhindres af at have en meget rigid og en meget stram fortolkning af statsborgerskabet.

Derfor er det sørgeligt, at Socialdemokratiet i denne her sag repræsenterer fortiden i modsætning til f.eks. de svenske Socialdemokrater, der kigger en lille smule frem og prøver at forholde sig til den fremtid, som ligger foran os.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg har jo også netop konstateret i min ordførertale, at vi meget gerne vil deltage i diskussioner om det her, men for nuværende på baggrund af det, der ligger, ser vi ikke yderligere behov for at gå ind i diskussionen.

Det er jo sådan, at det, hvis man rejser til et andet land og eventuelt fik statsborgerskab dér og vendte tilbage til Danmark igen, ville være en smal sag at få et statsborgerskab.

Så er det vel også sådan, at hvis man rejser ud som arbejdstager, har man nogle rettigheder. Det har man aftalt. Der er nogle spilleregler. Så spørgsmålet må være, om det vil nytte noget at have to gange statsborgerskab, hvis man arbejdede i et andet land.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hvis f.eks. en tysk statsborger får arbejde i Danmark og arbejder i Danmark i 15 år og bevarer sit tyske statsborgerskab og ikke får dansk statsborgerskab, så har vedkommende i de 15 år, vedkommende arbejder i Danmark, ingen indflydelse på det nationale niveau, der hedder folketingsvalg. Det kigger man på i EU, for det synes man også er lidt underligt i EU. Men det har man altså ikke. Man har ikke stemmeret, hvis man ikke har dansk statsborgerskab.

Det synes vi er underligt, for det betyder, at man har nogle forpligtelser til at betale skat osv., men man har ikke nogen rettigheder. Det er underligt, at Socialdemokratiet ikke allerede på nuværende tidspunkt har forholdt sig til det, men bare siger, at de vil følge diskussionen.

Jeg synes, at det virker underligt tilbageskuende. Jeg synes ikke, at det vidner om et parti, der er i pagt med tiden, og det er slet ikke et parti, der forholder sig til fremtiden.

Kl. 10.20

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Vi er i Socialdemokratiet altid åbne over for diskussioner om også vanskelige spørgsmål, også omkring sådan et emne som det her. Men uanset hvordan man vender og drejer det, hjælper det ikke noget, at Danmark på en række af de her punkter går alene. Der har jeg opfattelsen, at spørgsmålene skal man løse sammen med andre.

Det har vi jo f.eks. gjort, når det drejer sig om pensionsspørgsmål i forhold til EU-borgere og andre. Så på den måde mener jeg, at vi kan løse de her spørgsmål. Men jeg mener ikke, at vi får noget ud af at gå enegang i den sag her.

Formanden:

Hr. Søren Krarup som ordfører.

Søren Krarup (DF):

I den bedrøvelighed eller ynkelighed, som dansk indfødsretspraksis udgør, er disse små ændringer et skridt i den rigtige retning, som vi i Dansk Folkeparti støtter.

For at vende tilbage til den tidligere debat, som hr. Søren Søndergaard nu også har genoplivet, vil jeg godt sige, at indfødsretten jo har en ganske bestemt mening eller et ganske bestemt begreb. Hr. Søren Søndergaard siger – det er for så vidt ikke ualmindeligt for en socialist – at det ikke er i overensstemmelse med tiden.

Jeg er altid dybt imponeret over folk, der kan tage patent på tiden. Vi andre har nok at gøre med at leve i den, men hr. Søren Søndergaard kan bruge den.

Det er jo det, der er tilfældet med denne forståelse af indfødsret. Vi har i nogle sekvenser drøftet det i Indfødsretsudvalget, hvor holdningen efter min mening har været i alt for høj grad terapeutisk. Det vil sige en opfattelse af, at ind-

fødsret skal gives til dem, der er syge og svækkede, og som vil blive glade for at få dansk indfødsret, således at indfødsretten i virkeligheden bliver til en terapeutisk, eller på dansk: en behandlingsmæssig foranstaltning.

Nej, indfødsret har vi i al enkelthed for at forsvare det danske folks ret og eksistens i sit eget land. Indfødsret fik vi i 1776, fordi landets børn skal nyde landets brød, som Ove Høgh-Guldberg så fornemt formulerede det, og indfødsret har vi for at fastholde dette forsvar for landets børn.

Derfor er det oprørende, at man i såkaldt terapeutisk ærinde giver indfødsret til folk, der ikke kan eller vil tale dansk, som har begået grov kriminalitet f.eks. i forbindelse med narko, og som har beriget sig på landets bekostning og oparbejdet en stor gæld til det offentlige.

Landets børn skal nyde landets brød, og denne fordring om anstændighed og respekt for ordnede forhold i landet ligger i dette beskedne forslag til lov om ændring af indfødsretten, hvor sigtet dels er at afskaffe de fordele, som bigami eller spekulering i ægteskab kan give, dels er at ophæve muligheden for dobbelt statsborgerskab.

Det sidstnævnte begreb, dobbelt statsborgerskab, er, vil jeg sige til hr. Søren Søndergaard, en indlysende selvmodsigelse, som intet land burde kunne affinde sig med. Den omstændighed, at Sverige med en ny lov i 2001 lyser begrebet i kuld og køn, bør i allerhøjeste grad opfordre Danmark til at skille sig fra svensk lovgivning. Det er også det, der sker med dette lovforslag. Naturligvis kan man kun have ét statsborgerskab, eftersom et menneske kun kan have én nationalitet.

Samtidig med, at vi altså støtter denne lovændring, så var der grund til at opfordre til, at dobbelt statsborgerskab i alle sammenhænge bliver afskaffet. Jeg har forskellige eksempler på grotske forhold vedrørende dobbelt statsborgerskab også her i landet. Derfor er det godt, at muligheden for misbrug bliver reduceret, og at respekten for indfødsrettens mening bliver understreget, og på samme måde er det godt, at spekulativ bigami bliver begrænset.

Vi støtter i Dansk Folkeparti som sagt begge forslagets intentioner, og vi vil udtrykke håbet om, at dette lovforslag må være en begyndelse til at få ryddet op i de oprørende tilstande vedrørende dansk indfødsret.

Kl. 10.25

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg har en fornemmelse af, at det her godt kan blive en lang dag. Da jeg forberedte mig til behandlingen af netop det her lovforslag, forestillede jeg mig i grunden, at det var en lille ekspeditionssag. Jeg har også indtryk af, at der er et stort flertal, der er enige i, at det her er noget, vi vil sige ja til, og det vil Det Konservative Folkeparti også.

Men jeg vil godt i forlængelse af de replikker, der er kommet herfra, sige, at det at have statsborgerskab er en alvorlig sag. Jeg vil helt tilslutte mig det, hr. Bjarne Laustsen sagde: Det er ikke at sammenligne med et medlemskab af en tilfældig forening. Statsborgerskabet giver nogle rettigheder og nogle pligter, og det åbner nogle døre, alt efter hvilket statsborgerskab man har.

At en person kan have flere, måske endda mange statsborgerskaber, som man kan bruge efter behov, er imod Det Konservative Folkepartis opfattelse af begrebet statsborgerskab og alt, hvad der ligger i det. Man skifter ikke statsborgerskab, som man skifter skjorte, og man går normalt kun med én skjorte, i hvert fald sådan i al almindelighed.

Hr. Søren Søndergaard sagde, at man så kunne bo i et land og ingen rettigheder have. Jamen hvad er det da for noget? Hvis man bor her i det danske samfund på lovligt ophold, har man stort set nøjagtig de samme rettigheder, om man har indfødsret eller ej. Man har bare ikke stemmeret til Folketinget, og jeg synes, at det er så ganske indlysende, at man som fremmed, men fuldt anerkendt borger i det her land, ikke har stemmeret til den lovgivende forsamling, hvor man bestemmer, hvordan samfundet skal være indrettet. Derimod får man ret hurtigt stemmeret til amtsråd og byråd, hvor man bestemmer, hvordan lovene føres ud i livet; hvordan tingene fungerer i det lille lokalsamfund.

Så vi kan tilslutte os de to dele i lovforslaget og konstatere, at der altså er nogle, der har andre opfattelser af statsborgerskabet, end vi har.

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil gerne benytte lejligheden til nogle få kommentarer til Dansk Folkeparti. Jeg er imponeret over, hvor fantastisk meget hr. Søren Krarup er inde i den danske historie, og det anerkender jeg, og det har jeg nok ikke brugt tilstrækkelig meget tid på.

Problemet er bare, at hr. Søren Krarup stadig befinder sig i historien og ikke er kommet til nutiden og ikke forholder sig til fremtiden. Det er

jo reelt set den, som jeg synes at vi i en vis grad er forpligtet til at forholde os til netop af hensyn til de danske børn, som hr. Søren Krarup ønsker at vi skal tage hensyn til.

Jeg hørte også, at hr. Søren Krarup anførte, at man ikke skal sætte spørgsmålstegn ved eksistentielle faktorer, og jeg har også tidligere anført, det godt kan være, at vi skal skifte ordførerskab, så det er vores etiske ordfører, fru Margrete Auken, der skulle komme herved og holde ordførertaler i alle de her udlændingespørgsmål, for det er, som om det hele er eksistentielle spørgsmål.

Hr. Søren Krarup anførte, at faktorer som hvorfor vi trækker vejret, det er ikke noget, vi skal sætte spørgsmålstegn ved. Jeg tror nu, at hr. Søren Krarup engang, den dag han er syg og kommer ind på en skadestue eller på et hospital, vil være glad for, at der er nogle læger, der netop har studeret, hvorfor vi trækker vejret, hvorfor det er, at vi har de mest basale funktioner, der kan opretholde vores liv, altså at man sætter spørgsmålstegn ved de mest basale ting.

Jeg tror, at hele vores videnskabelige baggrund og hele vores videnskabelige grundlag for et moderne samfund ville forsvinde, hvis ikke man satte spørgsmålstegn ved nogle basale ting som: Hvorfor falder æblet til jorden? Men det kan da godt være, at det også er i den retning, at Dansk Folkeparti og hr. Søren Krarup gerne vil gå.

KL 10.30

Jeg har kun én anke over det spørgsmål, og det er, at vi simpelt hen har fået høringssvarene med alt, alt for kort varsel, og hvis det er, at regeringen betragter det her forslag som afgørende, så synes jeg, at praksis også må være, at man må give folketingsmedlemmerne mulighed for at sætte sig ordentligt ind i de forhold og få lejlighed til at læse høringssvarene, som vi i hvert fald i SF betragter som vigtige.

Derfor vil jeg forholde mig til det her lovforslag ved at gå ind til det med åbent sind under udvalgsbehandlingen, se på det dér og tage stilling til det efterfølgende.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg vil lige komme med en replik til hr. Kamal Qureshi, hvis venlighed jeg påskønner. Hr. Kamal Qureshi siger, at jeg befinder mig i historien. I den anledning vil jeg godt fortælle en lille bitte historie:

Det er forfatteren Jakob Knudsen, der fortæller, at i sit barndomshjem fortalte hans mor danmarkshistorie for børnene, og der kom en kammerat ind, og han hørte moderen fortælle »de fødtes, de led, de døde«, og sådan fortsatte det, »de fødtes, de led, de døde« – sådan går det nemlig i historien – og denne kammerat spurgte forbløffet: »Jamen hvornår holder det op?« Så svarede moderen de kloge ord: »Det holder aldrig op, for du er selv med i det.« Og det er hr. Kamal Qureshi også.

Vi er alle historiske eksistenser, det er hr. Kamal Qureshi også, og derfor skal man ikke bilde sig ind, at man har mulighed for at trække sig ud af historien og som hr. Søren Søndergaard og alle socialister begynde at tage historien eller tiden til indtægt. Du er selv med i det, og det vil sige, at du er stillet der, hvor også forholdet til dit land, dit folk, er en eksistentiel, for nu at bruge det fine ord, nødvendighed.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det må være klart, at forudsætningen for, at man på en sand måde kan gå ind i fremtiden, jo er, at man selv er historie, for ellers er det at gå ind i fremtiden simpelt hen et udtryk for, at man har forpagtet fremtiden, forsejlet den i en ideologi, der præcist ved, hvordan fremtiden skal se ud, men fremtiden er jo det ukendte, og det er lige præcis det, historien lærer os.

Når det nu er så svært at forstå, hvad statsborgerskab er, at det i virkeligheden blot er en beskyttelse af det danske vælgerkorps, de danske folketingsvælgere, så vil jeg spørge hr. Kamal Qureshi: Hvad ville man sige til en bestyrelse for f.eks. en erhvervsforening, som pludselig bestemte, at nu skulle hele landet have stemmeret til den forening? Ville medlemmerne være tilfredse med det, eller ville de sætte den bestyrelse på porten?

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg anerkender hr. Søren Krarups opfordring til, at jeg også har ansvar for mit folk og mit land, og det er også det, der er årsagen til, at jeg befinder mig her i Folketinget, nemlig for netop at påtage mig det ansvar. Mange gange kan det godt være, at jeg i hvert fald har mine tvivl om, hvor jeg ville gøre størst gavn, om det ville være i skadestuen som læge, eller om det ville være herinde, men det svinger sådan lidt.

Jeg vil også gerne sige til hr. Jesper Langballe, at jeg mener jo, at hvis man f.eks. bor i et boligområde, er det afgørende, at man netop får mulighed for at stille op til bestyrelsesposter, at man netop får mulighed for at få indflydelse på, hvordan det boligområde skal udvikle sig, frem for at betragte det at have indflydelse på sine egne livsvilkår som et eller andet logeagtigt, hvor man skal igennem alle mulige prøver for at blive del af det.

Jeg ser statsborgerskab som en mulighed for at fastholde nogle mennesker på en forpligtelse til at tage ansvaret for det samfund, de er en del af på godt og ondt.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Men det afgørende er jo, at hr. Kamal Qureshi anerkender, at når man bor i et boligområde, og der er en bestyrelse, der skal administrere det boligområdes forhold, så må der være en eller anden form for begrænsning med hensyn til, hvem der har ret til at vælge bestyrelsen, og hvem der har ret til at sidde i den bestyrelse.

Kl. 10.35

Det er lige præcis den begrænsning, der er afgørende for, at man naturligvis ikke kan have et dobbelt statsborgerskab, og man kan for så vidt sige, at i det øjeblik politikerne, som det har været tilfældet, smider statsborgerskabet i grams, er der simpelt hen tale om mandatsvig over for vælgerne.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg tror, hr. Jesper Langballe har nogle forudfattede meninger om, hvordan jeg forholder mig, siden han tager det som givet, at jeg støtter dobbelt statsborgerskab. Det var ikke det, jeg udtrykte herfra, hvis hr. Jesper Langballe lyttede til, hvad jeg sagde.

Formanden:

Så er det hr. Christian Brix Møller, og som jeg tidligere har sagt, er der i reglen god plads ved ordførerbordet. Vi har jo en lang dag for os.

Christian Brix Møller (RV):

Umiddelbart lyder begrundelsen for lovforslaget indlysende. Danmark tiltrådte i sin tid Europarådets konvention fra 1963 med princippet om begrænsning af dobbelt statsborgerskab og har siden da søgt at opretholde det her princip.

Derfor er det en logisk konsekvens at justere lovgivningen som følge af, at Sverige har indført en lovgivning, der tillader dobbelt statsborgerskab. Det samme gælder for den del af lovforslaget, som omhandler børn. Så fordi vi har et princip om begrænsning af dobbelt statsborgerskab, følger det umiddelbart at være positivt stemt over for lovforslaget ud fra den betragtning, at der blot er tale om en konsekvensændring af dansk lovgivning. Det var også fru Inge Dahl-Sørensens argument.

Ud fra en mere generel betragtning mener vi dog, at det kunne være på tide at få ordentligt belyst, om princippet om begrænsning af dobbelt statsborgerskab stadig er tidssvarende. Sverige har ændret praksis, Norge og Finland synes at være på vej. Vi savner begrundelser for, hvorfor vi ikke er på vej, og ærlig talt ville den her lejlighed faktisk være en udmærket for regeringen til at fastslå, hvorfor Danmark absolut skal opretholde et princip, som er undfanget i en tid, hvor danskere holdt sig i Danmark, tyrkere væk fra Danmark og stater ikke brød sammen i vores nærområde, som vi på ulykkelig vis så det med Jugoslavien i sin tid.

Specielt kunne man diskutere, om ikke princippet er uhensigtsmæssigt for integrationsprocessen. Princippet kan i forskellige tilfælde gøre det vanskeligt for nydanskere at erhverve dansk statsborgerskab, selv om de føler en stærk tilknytning til Danmark, og nogle lande gør det vanskeligt at opgive et hidtidigt statsborgerskab.

Så er det altså ikke særlig befordrende for demokratiet, at store grupper af reelle danske borgere holdes uden for den politiske beslutningsproces, fordi de af hensyn til et muligvis utidssvarende princip ikke har ret til at stemme ved parlamentsvalg og folkeafstemninger.

Overordnet kunne man spørge, som det også lå til grund for den nylige svenske undersøgelse af det her spørgsmål, om ikke samfundsudviklingen har medført, at mennesker i større udstrækning føler en sand og dyb tilknytning til mere end ét land, og at flere og flere i takt hermed ønsker at kunne være statsborgere i mere end ét land. Hvad der så er galt i det, er det relevant at spørge, sådan som hr. Søren Søndergaard også gjorde det.

I Sverige nåede man frem til, at især den dobbelte stemmeret, som følger med, er problematisk, men der kunne ikke peges på en model, hvor løsningen af de praktiske vanskeligheder ville stå i forhold til problemets trods alt ringe

størrelse. Den dobbelte stemmeret benyttes nemlig stort set ikke.

Men jeg skal ikke give svaret her. Jeg vil blot efterlyse en grundig dansk belysning af problemstillingen. Det tror jeg vil være nyttigt, og jeg håber, at ministeren vil forholde sig positivt hertil.

Så vi er umiddelbart positive over for lovforslaget, men vi mener også, det kunne tyde på, at virkeligheden for alvor er ved at presse sig på, og at vi måske burde forholde os til den.

Formanden:

Hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Baggrunden for det her lovforslag er efter vores opfattelse besynderlig. Hovedsigtet er, som det hedder i bemærkningerne, at neutralisere virkningerne af den seneste statsborgerskabslov i Sverige for svenskere, der ønsker at blive statsborgere i Danmark, og det sker så ud fra regeringens ønske om at bekæmpe dobbelt statsborgerskab.

Som man kan læse i de notater og bilag, der er blevet fremlagt til lovforslaget, er baggrunden for den svenske ændring en større betænkning. I den påpeges det, at verden, siden den svenske statsborgerskabslov blev vedtaget i 1951, har ændret sig, og at dobbelt statsborgerskab i højere grad end dengang er og kan være en fordel frem for en ulempe for befolkningen.

Det ønsker den regering, vi har, ikke. Det er selvfølgelig dens valg. Men det forekommer unægtelig noget bagvendt, at mens man således i Sverige har taget konsekvensen af den moderne samfundsudvikling, og mens man, som det er blevet sagt, også overvejer det i Norge og Finland, så vil regeringen slå prop i flasken her i landet.

Kl. 10.40

Nu er det ikke sådan, at jeg mener, at det er fuldstændig uproblematisk at lave dobbelt statsborgerskab. Der er faktisk forskellige fordele, og der er forskellige ulemper, men samlet set er det vores opfattelse, at svenskerne har fat i noget fremtidsrettet, når de som begrundelse for en lempelse af deres lovgivning på det område skriver:

»Det moderne samfund har i vid udstrækning givet plads for internationale kontakter, hvilket blandt andet har medført, at det er blevet mere og mere almindeligt, at svenske statsborgere arbejder og bor i udlandet. Ligeledes fore-

kommer internationale udvekslinger af studerende i et helt andet omfang end tidligere. Familiære bånd mellem svenske og udenlandske statsborgere er en anden naturlig følge af internationaliseringen.»

Vi mener, at lovgivningen skal afspejle befolkningens behov og interesser, og efter vores opfattelse er det moderne samfund bedst tjent med at gøre det så bekvemt, så nyttigt og så brugbart for folk at bevæge sig friere og mere ubesværet rundt.

Det er selvfølgelig også det, der er baggrunden for, at vi er uenige i de synspunkter, som er blevet fremlagt af hr. Søren Krarup og hr. Jesper Langballe. Det skyldes formentlig dels en praktisk vurdering, dels selvfølgelig også en mere fundamental uenighed. Vi har ikke den opfattelse, at landets børn skal nyde landets frugt. Vi har den opfattelse, fordi vi arbejder for et verdensstatsborgerskab, at rettigheder skal følges pligter, og det vil sige, at hvis man yder til det samfund, hvor man bor, hvis man betaler skat, bidrager til tingene, så skal man også have mulighed for at have indflydelse i det land.

Jeg synes, at der i den fremlæggelse, som kommer fra hr. Søren Krarup og hr. Jesper Langballe, eksisterer en misforståelse, som måske opstår, fordi man tager et meget snævert nationalt dansk udgangspunkt, nemlig at der i lande kun er én nationalitet. Men virkeligheden er jo, at i de fleste lande i verden, hvor man har et statsborgerskab knyttet til landet, er der flere nationaliteter inden for det pågældende land, og den udvikling er såmænd også på vej i Danmark.

Hr. Langballes sammenligning med en boligforening synes jeg egentlig er en ganske god sammenligning, og når man snakker om en boligforening, er det ikke Enhedslistens opfattelse, at alle, der bor uden for boligforeningen, skal have indflydelse på boligforeningens forhold. Til gengæld, må jeg sige til hr. Langballe, er det Enhedslistens opfattelse, at alle, der bor i en ejendom i boligforeningen, skal have indflydelse i boligforeningen og det ganske uanset, om de har boet der et halvt år, 1 år eller 5 år.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg kan forstå, at hr. Søren Søndergaard mener, at vi også i Danmark skal have mulighed for at have dobbelt statsborgerskab.

Så vil jeg gerne spørge hr. Søren Søndergaard: Hvis vi nu skulle indføre den mulighed i Dan-

mark, mener hr. Søren Søndergaard så, at det ville være mest passende, at det er den svenske Riksdag, der beslutter det for os, eller var det måske passende, at vi besluttede det i det danske Folketing? Det, vi er i færd med lige nu, er at neutralisere en virkning af en beslutning, som den svenske Riksdag har truffet, og jeg synes, det ville være lidt grotesk, hvis vi ad den vej skulle indføre dobbelt statsborgerskab i Danmark.

Jeg vil gerne høre hr. Søren Søndergaards mening om det spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er, vil jeg sige, altid udbytterigt at diskutere med hr. Søren Søndergaard. Det vil jeg sige som en kompliment til ham, og så vil jeg lige pege på noget, der i og for sig er ganske tankevækkende.

Hr. Søren Søndergaard har som sit ideologiske udgangspunkt en bevidst internationalisering af alt. Men har det aldrig slået hr. Søren Søndergaard, at ordet international forudsætter ordet national, at det altså simpelt hen kun er, fordi der er nationer, at der er noget, der hedder internationalt? Og hvis hr. Søren Søndergaard ville være sproglig korrekt, så ville han ikke sige international, så ville han sige det, der er realiteten, nemlig opløsning, så ville han sige identitetsløshed, anonymitet, for konsekvensen af hans ideologi er jo, at alt bliver ligeegyldigt; alle grænser udslettes; der er i og for sig ikke mennesker tilbage, der er kun anonyme flertalsvæesner.

Kl. 10.45

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg forstod, at hr. Søren Søndergaard og Enhedslisten går ind for et verdensstatsborgerskab. Hold da op!

Jeg forstår også, at hr. Søren Søndergaard har været imod et europæisk statsborgerskab, men er det så bare, fordi vi skal have det udvidet til et verdensstatsborgerskab?

Jeg må sige, jeg synes, at det på en eller anden måde er lidt paradoksalt. Jeg troede faktisk, vi var enige om, at den slags var det måske ikke så velegnet at gå ind på.

Men et verdensstatsborgerskab! Det må jeg nok sige!

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det, der er vores kritik i denne her sammenhæng, er, at man ikke benytter lejligheden til at tage en diskussion, og det være sagt til den konservative ordfører, om en revidering af den praksis og den opfattelse, der har været i Danmark i alle de år, vi har tilsluttet os internationale konventioner mod dobbelt statsborgerskab, selv om det har været åbenlyst for alle, der har siddet i Indfødsretsudvalget bare i den periode, jeg har siddet der, og det er jo 8 år, at denne her udvikling har været undervejs.

I den forstand er det her ikke en speciel kritik af den nuværende regering, men sådan set i lige så høj grad en kritik af den tidligere regering. Jeg kan sige, at der er en fuldstændig slående modsætning mellem de ting, som vi har gjort i Danmark, og så de resolutioner, som også folketingsmedlemmer fra Venstre og Det Konservative Folkeparti har stemt for i bl.a. Europarådet. Det kan jeg bare konstatere. Men den modsætning er åbenbart ikke noget, som berører de pågældende partier særligt.

Om EU-statsborgerskabet skal jeg sige, at vores modstand mod EU-statsborgerskabet var modstanden mod at opbygge en europæisk supermagt. Vi er imod opbygningen af en europæisk supermagt, og derfor er vi selvfølgelig også imod et statsborgerskab i sådan en europæisk supermagt.

Så til hr. Søren Krarup: Jo, man kan sige, at det internationale forudsætter det nationale eller forudsætter, at der er en lokal forankring, som imidlertid ikke behøver at være lig med landet eller lig med statsborgerskabet.

Lad os tage et eksempel: Tyrkiet. I Tyrkiet har mantraet været, at alle, der boede i Tyrkiet, skulle være tyrkere, og de skulle have tyrkisk pas, og de skulle tale tyrkisk. Det er en af grundene til de ulykker, der er i Tyrkiet, for virkeligheden er jo, at selv om der kan eksistere et tyrkisk statsborgerskab, så er der forskellige nationaliteter inden for det tyrkiske land. Der er f.eks. den kurdiske nationalitet, og der er andre nationaliteter.

Derfor bliver man nødt til at skille de ting ad. Det har vi ikke været tvunget til i Danmark, men den udvikling, som er undervejs, gør, at vi også mere og mere i Danmark bliver nødt til at skille de ting ad.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Hr. Søren Søndergaard siger, at jeg ligesom forudsætter, at der kun er én nationalitet i Danmark; men der er flere, siger hr. Søren Søndergaard. Ja, det er rigtigt, der er faktisk både værter og gæster i Danmark, og forudsætningen for at yde gæstfrihed er jo, at der er nogle, der er værter, og at gæsterne ikke gør sig til værter.

Jeg vil egentlig godt spørge, når nu hr. Søren Søndergaard erklærer sig fuldstændig imod Ove Høegh-Guldbergs ord »Landets børn skal nyde landets brød«, om der så ikke for hr. Søren Søndergaard er noget slående i ordet børn. Det er jo et billede hentet fra familien.

Hvad ville hr. Søren Søndergaard sige til den far og mor, som sagde: Nu har vores børn fremover ikke nogen særskilt ret i det her hus, ikke mere end alle andre børn på Jorden? Ville de blive glade, veltilpassede børn? Eller ville de forældre have fortjent, at børnene sagde til dem: I er ikke mere vores far og mor end naboen derinde, så vi går ind for et dobbelt forældreskab?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Ja, nu kan man konstatere, at hvis det var alle de børn, der levede under de forhold, der hed dobbelt forældreskab – forstået som, at der er flere end to forældre – som blev utilpassede, så ville vi have et meget stort problem i det danske samfund, et meget, meget stort problem. Det har vi heldigvis ikke. Det kan faktisk lykkes at have situationer, hvor børn har mere end to forældre, ikke i en biologisk forstand, men i en social forstand.

Kl. 10.50

Så undrer den argumentation, som hr. Langballe kommer med, når man snakker om gæster og værter i forbindelse med nationalitet, mig utroligt. Nu har hr. Langballe en mulighed for at gå op en gang mere, og derfor vil jeg benytte lejligheden til at stille et spørgsmål til hr. Langballe, nemlig: Hvordan skal man vurdere det tyske mindretal i Danmark?

Det tyske mindretal er jo helt klart ikke af dansk nationalitet. Det er af tysk nationalitet, men er de gæster? Er de gæster i Danmark? Eller det kurdiske mindretal i Tyrkiet, er de gæster i Tyrkiet?

Jeg tror, at det er helt afgørende, hvis man vil videre i denne her diskussion, at man forstår at skelne mellem land og nationalitet.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg er lige kommet hjem fra Sydslesvig i går. Jeg har været nede med Folketingets femmandsudvalg og uddele 400 mio. kr. til de danske sydslesvigere. Derfor synes jeg, at hr. Søren Søndergaards tanker i og for sig er ganske interessante, for hvad er det danske mindretal i Sydslesvig, hvad er det tyske mindretal i Danmark?

Ja, det er nationale mindretal. Læg mærke til det. Det er nationale mindretal. Det er altså nationale mindretal, der er vokset ud af en historie, det er ikke nogle, der er kommet rejsende. Derfor er den danske SSW-repræsentant, fru Anke Spørendonks, forestilling om mindretallet som en ideologisk størrelse også noget vrøvl.

Men jeg vil blot sige, at det, som hr. Søren Søndergaard jo altså i virkeligheden med eller mod sin vilje understreger, også via eksemplet med Tyrkiet, er jo, hvor afgørende nationalstaten er. Det er en ulykke, når der skal være flere nationaliteter i samme stat. Det betyder ikke noget i forhold til de tyske i Nordslesvig og de danske i Sydslesvig, fordi de er så få og også så, om man så må sige, integrerede.

Men en nationalstat er en lykke, og det er derfor, man virkelig skal værne om den. Det er derfor, det undrer mig, at hr. Søren Søndergaard kan sige, at et verdensborgerskab, en verdensstat er en lykke. Det ville blive den permanente borgerkrig i hele verden.

(Kort bemærkning).

Christian Brix Møller (RV):

Jeg begynder at forstå, hvorfor hr. Søren Søndergaard er ved at tage patent på det internationale. Efter sidste valg kan man sige, at der blev færre konkurrerende partier på den front.

Med hensyn til begrebet international vil jeg gerne minde om, at det faktisk er et liberalt ord. Det var en af liberalismens store fædre, som opfandt ordet, og det er værd at bemærke, at national og statslig ikke er det samme i den forbindelse.

Så spørges der, om vi kan vedkende os Høegh-Guldberg. Det har jeg svært ved. Men jeg vil så gerne spørge hr. Jesper Langballe, om han slet ikke vil vedkende sig ...

Formanden:

Det her er korte bemærkninger til hr. Søren Søndergaard.

Christian Brix Møller (RV):

O.k. Undskyld! Så vil jeg bede hr. Søren Søndergaard forholde sig til Grundtvigs formulering i 1848 om, at »til et folk de alle høre, som sig regne selv dertil«.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det er altid en god idé, når man citerer, at man så citerer virkeligt og fuldt ud: »Til et folk de alle høre, som sig regne selv dertil, har for modersmålet øre, har for fædrelandet ild.« Se så er citatet jo sat ind i den sammenhæng, hvor det hører hjemme. Det er ikke noget, man vælger, som man vælger en ny overfrakke. Det er et tilhørsforhold, der efter Grundtvig-citatet, som ikke blev fuldført, går dybt i sjælen.

Så vil jeg sige, at det danske mindretal i Sydslesvig og det tyske mindretal i Danmark er jo sat der af historien, og de er udtryk for en konflikt. Er de værter eller gæster? Ja, se det kommer an på, om man ser det fra dansk eller tysk side; der kan man ikke etablere en objektiv enighed.

Den konflikt, som er ganske uløselig, for det er det, når to hævder, at de med historiens ret er hjemme i det samme land, er jo netop udtryk for, hvilken lykke det er at have en nationalstat, der er udtryk for en konfliktløshed.

Kl. 10,55

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg er helt uenig, må jeg sige til hr. Langballe.

Jeg mener, at det, der sker i Sønderjylland, hvad enten det er i området nord eller syd for grænsen, er argumentet for, hvorfor det er så vigtigt, at folk har rettigheder der, hvor de bor.

Hvis ikke der havde været forstandige folk, der havde sikret massive rettigheder til det tyske mindretal i Danmark og til det danske mindretal i Tyskland, så havde vi haft borgerkrigen, så havde vi stadig væk haft 1864. Men der var folk, der forstod, at den sag skulle løses dels ved en demokratisk afstemning, som kunne have været mere demokratisk, det skal erkendes, dels ved, at man gav rettigheder til de nationale mindretal. Det er jo lige præcis det, vi i virkeligheden snakker om her.

Lad os gå tilbage til hr. Langballes eksempel med boligforeningen. Hr. Langballe vil lave en boligforening, hvor der er nogle i boligforeningen, der ikke kan få lov til at stemme til bestyrelsen, fordi de ikke har boet der længe nok. Jeg si-

ger, der bliver ballade med de folk. Lad være med det. Det skaber kiv og strid. Hvis de alle er i boligforeningen, og alle i boligforeningen har indflydelse, så er der mulighed for at undgå kiv og strid.

Man kan selvfølgelig godt sige, at i modsætning til den indvandring eller flygtningestrøm, man kan kalde det, hvad man vil, som eksisterer i dag, skyldes det tysk-danske problem historien. Men altså historie bliver alt jo, hvis der bare går tilstrækkelig mange år, og om hundrede år, om to hundrede år så vil det antal tyrkere, der kom til Danmark, jo også være et resultat af historien.

Formanden:

Jeg synes, det er en meget spændende og også en meget principiel debat, vi har for øjeblikket. Men jeg sidder og tænker på, om det lille forslag her om nogle enkelte, konkrete punkter er et egnet grundlag for en generel udlændingepolitisk debat. Så vil jeg for øvrigt sige, at hvis det her fortsætter, så bliver det stoppet.

Ønskede ministeren ordet?

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Kun til sidst.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg beder om undskyldning, hvis jeg kommer til at overtræde formandens opfordring i en bemærkning til hr. Søren Søndergaard.

Jeg vil lige tilføje, at det jo er lidt interessant, at hr. Søren Krarup netop føler sig som repræsentant for det danske mindretal og tager ned til Tyskland, hvor jeg faktisk er udpeget af partiet til at varetage det tyske mindretals interesser i Danmark, netop fordi de, der bor i det danske samfund, skal nyde godt af de rettigheder, der er i det danske samfund.

Er det ikke rigtigt? Kan hr. Søren Søndergaard bekræfte, at mange af de krige, der har været i Europa i det foregående århundrede, netop skyldtes de nationale mindretals kamp for at opnå statsborgerrettigheder og ikke var en kamp om nationalstaterne, men var de nationale mindretals kamp?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det skal blive meget kort, for jeg vil heller ikke trække tiden ud, men jeg vil blot lige sige til hr. Kamal Qureshi: Jeg er sandelig også Dansk Fol-

kepartis repræsentant vedrørende det tyske mindretal.

Formanden:

Det er fortsat korte bemærkninger til hr. Søren Søndergaard.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jamen hr. Søren Søndergaard vil jeg meget gerne komme med en kort bemærkning til. Jeg vil nemlig sige, at det, han dér anfører som rettigheder, jo simpelt hen er det, der er lov i landet. Selvfølgelig er også det tyske mindretal omfattet af loven i Danmark, og selvfølgelig er også det danske mindretal i Sydslesvig omfattet af loven i Tyskland. Det er simpelt hen lov. Retsstatens grundlag. Hans udlægning af det historiske er og bliver jo altså meget tyndbenet.

Jeg synes, man kan lære en ting af Danmarks forhold til Tyskland knyttet til Sønderjylland, og det er lykken ved at respektere det nationale, lykken ved at respektere den nationale selvbestemmelse og nationalstaten, og derfor er det jo temmelig meningsløst, at man så går herop og anbefaler netop i fredens navn, at man skal op hæve det nationale. At respektere det nationale, at trække en rigtig grænse, som man delvis gjorde i 1920, det var fredens mulighed.

Kl. 11.00

Formanden:

Hr. Søren Søndergaard får nu lejlighed til at svare, og derefter er det fru Bodil Kornbek som ordfører, uanset hvem der i øvrigt beder om ordet.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nej, men jeg vil så bare indskrænke mig til at komme med en enkelt konstatering til hr. Krarup og en enkelt til hr. Langballe, nemlig at respekten for det nationale udgangspunkt er vigtig, men det, der er problemet, er, at der sker en konsekvent sammenblanding mellem det nationale udgangspunkt og statsborgerskabet. Og den sammenhæng eksisterer stort set kun i Danmark og nogle ganske få andre steder i verden. Alle andre steder i verden er der ikke nogen sammenhæng mellem det nationale og statsborgerskabet. Det nationale skal respekteres selv inden for nogle rammer, hvor man ikke kan definere, at statsborgerskabet er lig med nationaliteten.

I forhold til hr. Langballe vil jeg blot insistere på, at det er utrolig vigtigt, at man ikke skaber boligforeninger, hvor folk er sat uden for indflydelse. Folk skal have mulighed for at være med, og jeg tror, at man får meget store problemer, hvis man skaber boligforeninger i Danmark, hvor man siger, nå, men selvfølgelig må folk komme til møderne, selvfølgelig må de godt snakke i boligforeningen, men når det kommer til det punkt på boligforeningens dagsorden, der hedder valg til bestyrelsen, så kan de godt gå udenfor, for så har de ingen rettigheder.

Formanden:

Fru Bodil Kornbek som ordfører.

Bodil Kornbek (KRF):

Ja, der kommer ingen historisk gennemgang og redegørelse eller citater herfra. Jeg forholder mig ganske konkret til lovforslaget.

Formålet med lovforslaget er at neutralisere virkningerne i den danske indfødsretslovgivning af en ny svensk statsborgerretslovgivning, som accepterer dobbelt statsborgerskab. Med loven fastholdes princippet, som har været gældende i hvert fald hidtil her, nemlig så vidt muligt at begrænse dobbelt statsborgerskab, hvilket vi i Kristeligt Folkeparti kan tilslutte os.

Og det må vel siges at være en kort bemærkning.

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil forsikre hr. Søren Søndergaard om, at hvis en dansker har boet 15 år i udlandet og erhvervet statsborgerskab i udlandet og derefter vender tilbage af forskellige grunde, vil det kun tage to år at generhverve det danske statsborgerskab. Det synes jeg er en ganske rimelig fleksibilitet, som sikrer, at danskere kan være mobile og internationale og uddanne sig og gifte sig og arbejde i udlandet, uden at de skal straffes unødigt, når de kommer hjem.

Og så synes jeg, vi til sidst skal høre hele det vers, der nu har været citeret og maltrakteret så mange gange, for jeg kan det udenad:

»Til et folk de alle hører, som sig regne selv dertil,

har for modersmålet øre, har for fædrelandet ild;

resten selv som dragedukker sig fra folket udelukker,

lyser selv sig ud af æt, nægter selv sig indfødsret.«

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og ægteskabsloven med flere love. (Afskaffelse af de facto-flygtningebegrebet, effektivisering af asylsagsbehandlingen, skærpede betingelser for meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse og stramning af betingelserne for familiesammenføring m.v.).

Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 28/2 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det lovforslag om stramning i udlændingelovgivningen, vi nu skal behandle, er jo en naturlig videreførelse, ja, slutstenen, på store dele af det kasseeftersyn, som Venstre og Det Konservative Folkeparti har fremsat her i Folketinget nogle gange. Ja, det er nu regeringens politik, som Venstre og De Konservative faktisk har fremført i en årrække her i Folketinget.

Det er vigtigt at understrege, når vi nu med dette lovforslag skal diskutere en lang række stramninger i udlændingeloven, at dette forslag skal ses i nøje sammenhæng med den samlede integrationspolitik, som regeringen har fremlagt delvist nu, og som senere vil blive fremlagt, hvoraf noget af det skal diskuteres i dag.

Vi har i årenes løb, når vi har diskuteret udlændingepolitik, brugt alt for mange kræfter på at diskutere internationale konventioner, og hvor Venstre har været beskyldt for at ville overtræde konventionerne. Det er sagt adskillige